MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2012

Citazzjoni Numru. 25/2010

Paul Licari

Vs

Malta Industrial Parks Limited

<u>Rikors guramentat.</u>

Permezz ta’ rikors guramentat prezentat fit-12 ta’ Jannar 2010, l-attur ippremetta:

1. Illi hu proprjetarju tal-mobbli li jissemmew f’Dokument A, u li kienu jinsabu fil-fond li kien mikri lilu u cioe’ 192 A, Zona Industrijali, Luqa.

2. Illi inqalghet vertenza bejn l-esponent u Malta Development Corporation li s-successuri taghha hi s-socjeta' konvenuta b'mod li saret kawza fl-ismijiet *Malta Development Corporation vs Paul Licari (Cit Nru. 489/2008 RCP*) u l-attur hallas dok kollu dovut skond l-imsemmija sentenza.

3. Illi minhabba il-litigazzjoni imsemmija l-MDC kienu ottjenew il-hrug ta' ordni ta' zgumbrament fit-termini tal-Att XXII ta' l-1991 fil-konfront ta' l-attur permezz ta' liema gew elevati l-effetti kif indikati fl-anness prospett u mmarkat DOK A.

4. Illi wara li giet konkluza l-kawza fl-ismijiet indikati, l-esponenti interpella lis-socjeta' konvenuta sabiex tirritorna l-effetti indikati, izda inutilment.

Ghaldaqstant l-esponent jitlob reverentement lil dina l-Onorabbli Qorti joghgobha:-

1. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta tirritorna l-effetti indikati fil-prospett imsemmi u jew *occorendo* jekk tonqos milli taghmel dak ordnat fit-terminu prefiss mill-Qorti, thallas is-somma ekwivalenti l-valur ta' l-istess effetti u dana occorendo jekk ikun hemm il-htiega bl-opera ta' Periti Nominandi;

<u>Risposta Guramentata ta' Malta Industrial Parks Limited (C28965)</u>.

1. Preliminarjament, in-nullita tar-rikors guramentat stante li dan ma giex precedut minn att gudizzjarju skond il-provvedimenti ta' l-Art. 460 tal-Kap. 12, rez applikabbli fil-konfront tas-socjeta esponenti bis-sahha tal-Art. 2 tal-Kap. 169;
2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, in-nullita tar-rikors guramentat peress li mhuwiex car x'azzjoni qieghed jipproponi l-attur fil-konfront tas-socjeta konvenuta;

3. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, illi t-talbiet attrici huma infondati stante li kuntrarjament ghal dak li qed jippremetti l-attur, ma gew elevati l-ebda oggetti mill-poter tal-attur in virtu ta' mandat ta' qbid;
4. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, kemm-il darba t-talbiet attrici jirreferu ghat-twettiq ta' ghemil amministrattiv, l-azzjoni attrici hi preskritta *ai termini* tal-Art. 469A(3) tal-Kap. 12;
5. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-attur ghandu jipprova li huwa proprjetarju tal-oggetti elenkati fil-lista;
6. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez u dan kif se jigi ppruvat fil-mori tal-kawza;

Il-qorti semghet il-provi u rat l-atti

<u>Konsiderazzjonijiet</u>.

1. L-attur ghamel din il-kawza sabiex jinghata lura mobbli li ddikjara li huma proprjeta tieghu u li kienu fil-fond 192A, Zona Industrijali, Luqa, u ma baqghux hemm wara li gie zgumbrat mill-fond in segwitu ghall-hrug ta' ordni ta' zgumbrament mahrug skond il-provvedimenti tal-Att dwar Zgumbrament minn Artijiet (Kap. 169). Fin-nuqqas qieghed jitlob li l-konvenuta tigi kundannata thallas somma ekwivalenti ghall-valur taghhom. Fil-qosor dawn huma l-fatti:-

i. Il-konvenut kien inghata b'kera fond permezz ta' skrittura ffirmata fit-18 ta' Marzu 1981. Il-kirja kienet b'effett mill-1 ta' Settembru 1980. Skond xhieda li nghatat f'kawza ohra minn Ray Von Brockdorff[1], il-kirja kienet tiskadi fil-31 ta' Awwissu 1990.
ii. Fil-25 ta' Frar 1998, il-Malta Development Corporation harget ordni ta' zgumbrament kontra l-attur[2].

---

[1] Manager li kien impjegat mal-Korporazzjoni ghal Izvilupp ta' Malta.
[2] Fol. 19.

iii. L-izgumbrament kien gie ezegwit fid-9 ta' Lulju 1998.
iv. Il-Korporazzjoni ghamlet kawza kontra Paul Licari[3] sabiex ihallas kumpens ghall-perjodu li dan jokkupa l-fond wara t-terminazzjoni tal-kirja. B'sentenza li nghatat fl-24 ta' Frar 2009 il-qorti kkundannat lill-konvenut ihallas is-somma ta' €5,696.85.
v. L-attur isostni li fil-fond in kwistjoni kien hemm il-mobbli li jissemmew fil-lista Dok. A annessa mar-rikors guramentata, u jrid li dawn jinghataw lura lilu.
vi. Fil-gurnata meta giet ezegwita l-ordni ta' zgumbrament kienu marru fil-fond Ronald Galea u Herbert Caruana, inginiera li kienu jahdmu mal-Korporazzjoni. Dawn ghamlu inventarju ta' dak li sabu fil-post u ddikjaraw li meta marru fil-post sabu l-fond miftuh[4]. Ziedu li kien hemm xi oggetti li ttiehdu minn impjegati ta' Harrison & Co Ltd u kien hemm oggetti ohra li ttiehdu minn impjegati tal-Public Works[5]. Ma jirrizultax fejn spiccaw dawn l-affarijiet. Wara li nghalaq il-gbir tal-provi l-attur ipprezenta lista tal-mobbli oggett tal-kawza fejn iddikjara wkoll il-valur taghhom. B'kollox hemm 45 oggett b'valur komplessiv ta' €41,956.98.
vii. Il-konvenuta hi s-successur tal-Korporazjoni ghal Zvilupp ta' Malta[6].

2. Permezz tal-ewwel eccezzjoni l-konvenuti qalet li r-rikors promotur hu null ghaliex l-attur naqas milli jsegwi dak li jipprovdi l-Artikolu 460 tal-Kap. 12 qabel ipprezenta l-kawza[7]. M'huwiex kontestat li l-proprjeta fejn kienu

---

[3] Malta Development Corporation vs Paul Licari (489/98).
[4] Ara dikjarazzjoni HC1 datata 13 ta' Lulju 1998 a fol. 84.
[5] Mad-dikjarazzjoni HC1 hemm lista ta' dawn l-oggetti li jikkonsistu: electric oven, mixert (electric) approx 100 litre, electric oven, Tape Rolling Machind (Bad condition, Parts Missing), Fibreglass Tank (Approx 250 litre) on Hollow Section Frame (fol. 85).
[6] F'dan il-kuntest ara sentenza li nghatat fid-29 ta' Settembru 2011 fil-kawza **Malta Industrial Parks Limited vs Grazia Auto Care Company Limited** (Rikors numru 919/2009), Imhallef J. Zammit Mckeon.
[7] *"(1) Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu, ebda att gudizzjarju li bih j inbdew xi procedimenti ma jista' jigi pprezentat, u ebda procedimenti ma jistghu jittiehdu jew jinbdew, u ebda mandat ma jista' jigi mitlub, kontra l-Gvern, jew kontra xi awtorità mwaqqfa bil-Kostituzzjoni, barra mill-Kummissjoni Elettorali, jew kontra xi persuna li jkollha kariga pubblika fil-kwalità ufficjali taghha, hlief wara li jghaddu ghaxart ijiem min-notifika kontra l-Gvern jew dik l-awtorità jew persuna kif intqal qabel, ta' ittra ufficjali jew ta'*

jinsabu l-mobbli li qieghed jippretendi l-attur permezz ta' dawn il-proceduri, kienet taqa' taht ir-responsabbilta' tal-Korporazzjoni. Hu evidenti li kien ghalhekk li l-attur harrek lil Malta Industrial Parks Limited. Fis-seduta tal-20 ta' Jannar 2012 id-difensur tal-attur iddikjarat li ser tivverfika jekk l-attur kienx ipprezenta att gudizzjarju qabel ipprezenta l-kawza. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur[8] jinghad: *"Issa fil-kaz in esami jirrizulta li l-attur ma intavola l-ebda ittra ufficjali jew protest gudizzjarju qabel ma intavola il-proceduri odjerni. Izda jikkontendi li dan ma kienx bi zvista da parte tieghu stante li hu jinsab f'litigju ma' entita privata u mhux entita li tinkwadra fl-artikolu citat."*[9]. Ghamel ukoll riferenza ghal sentenza li nghatat fit-12 ta' Ottubru 2009 fil-kawza **C.E.B. Metals Limited vs Malta Industrial Parks Limited** fejn il-qorti qalet li l-Artikolu 460 tal-Kap. 12 ma japplikax ghaliex il-konvenuta *".......mhuwiex il-Gvern u lanqas m'hija awtorita' mwaqqfa mill-Kostituzzjoni. Huwa ear għall-Qorti illi peress li dan il-provvediment jirregola l-proeedura li għandha tippreeedi kawza kontra l-Gvern jew Awtorita' pubblika kif spjegat l-istess provvediment għandu jigi nterpretat b'mod restrittiv."*[10].

Il-qorti hi tal-fehma li wasal iz-zmien li dan il-provvediment jigi rivedut ghallinqas fejn jirreferi ghall-prezentata ta' kawza, in kwantu jaf iwassal ghal spejjez u hela ta' zmien bla bzonn jekk tintlaqa' l-eccezzjoni. Jistghu jinstabu mezzi ohra fejn l-ghan tal-provvediment[11] jigi salvagwardjat minghajr ma jkollok provvediment b'konsegwenza tant iebsa.

Jirrizulta li Malta Industrial Parks Limited hi kumpannija registrata fit-28 ta' Novembru 2001 fir-Registru tal-Kumpanniji. L-azzjonisti taghha huma, sehem wiehed

---

protest li fih il-pretensjoni jew it-talba tigi mfissra b'mod car.". Kif osserva l-attur, fil-kawza **Domenico Savio Spiteri vs Onor. Prim'Ministru et** deciza mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Frar 2004, gie kkonfermat li n-nuqqas ta' osservanza tal-Artikolu 460 tal-Kap. 12 taghti lok ghan-nullita.

[8] Prezentata fit-22 ta' Marzu 2012.

[9] Fol. 109.

[10] Prim'Awla tal-Qorti Civili, Imhallef J. Azzopardi.

[11] Fis-sentenza **Salvatore Ellis et vs Kontrollur tad-Dwana** deciza mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fl-10 ta' April 2003, gie spjegat x'inhu l-ghan tal-ligi.

Malta Investment Management Company Limited u 9,999 il-Ministeru tal-Finanzi[12]. Ghalhekk m'hemmx dubju li ghalkemm kumpannija privata, hi tal-Gvern.

Skond l-Artikolu 2 tal-Ordninanza dwar il-Kummissarju tal-Artijiet (Kap. 169), id-drittijiet u responsabbiltajiet dwar proprjeta tal-Gvern jew amministrata minnu, ghaddiet ghand il-Kumissarju tal-Artijiet. B'dan li fir-rigward ta' certu proprjeta r-responsabbilta kienet inghatat lill-Korporazzjoni ghal Zvilupp ta' Malta.

Skond l-Avviz Legali 360 tal-2004[13] b'effett mill-15 ta' Lulju 2004:-

"Malta Industrial Parks Limited (C 28965) hija msemmija bhala l-awtorità kompetenti ghall-finijiet ta' l-artikolu 2 ta' l-Ordinanza dwar il-Kummissarju ta' l-Artijiet.".

Hu evidenti li din il-kumpannija hadet post il-Korporazzjoni. Il-Gvern jista' jopera wkoll permezz ta' agenzija, korporazzjoni u kumpanniji privati registrati taht l-Att dwar il-Kumpanniji.

Skond l-Artikolu 469A tal-Kap. 12, li jipprovdi ghal stharrig ta' eghmil amministrattiv:-

"awtorità pubblika" tfisser il-Gvern ta' Malta, maghdudin il-Ministeri u dipartimenti tieghu, awtoritajiet lokali u kull korp maghqud kostitwit permezz ta' ligi.".

Kif osservat il-konvenuta fin-nota ta' sottomissjonijiet, f'sentenza li nghatat fid-29 ta' Settembru 2009 il-Prim'Awla tal-Qorti Civili[14] qalet li Malta Industrial Parks Limited hi awtorita pubblika skond id-definizzjoni tal-Artikolu 469A tal-Kap.12. Imbaghad fis-sentenza **V.G. Tiles Company Limited vs Malta Industrial Parks**

[12] Fol. 52.

[13] Regolamenti ta' l-2004 dwar in-Nomina ta' Awtorità Kompetenti (Ordinanza dwar il-Kummissarju ta' l-Artijiet).

[14] **Euro Chemie Products Limited vs Malta Industrial Parks Limited et**, Imhallef J.R. Micallef.

Limited[15] deciza fit-13 ta' Mejju 2010 gie ddikjarat li l-Artikolu 460 japplika ghall-konvenuta wara li l-qorti adottat dak li kien inghad fis-sentenza Euro Chemie Products Limited vs Malta Industrial Parks Limited.

Fl-Artikolu 2 tal-Ordinanza dwar il-Kummissarju tal-Artijiet (Kap. 169) jinghad li:-

*"id-disposizzjonijiet tal-artikolu 181, tas-Subtitolu VI u VII tat-Titolu VIII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb, l-artikolu 590(2), l-artikolu 627, l-artikolu 637 u l-artikolu 873 tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili ghandhom japplikaw, **ħar-rigward ta' dawk l-artijiet**, għall-Korporazzjoni għal Zvilupp ta' Malta u għaċ-Chairman tal-Korporazzjoni għal Żvilupp ta' Malta, skont il-każ.".*

Fost il-provvedimenti li jissemmew f'dan il-proviso, hemm l-Artikolu 460 tal-Kap. 12, li qieghed f'Titolu VIII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb. L-azzjoni tal-atturi hi in segwitu ghall-ordni ta' zgumbrament li kien gie ezegwit mill-Korporazzjoni ghal Zvilupp ta' Malta taht il-Kap. 169 tal-Ligijiet ta' Malta. Meta tnehhew l-oggetti mill-fond in kwistjoni, Malta Industrial Parks Limited ma kenitx tezisti. Ghalkemm il-konvenuta ma hargitx l-ordni ta' zgumbrament u ma kenitx il-persuna li ezegwitu, u ma jirrizultax li qatt kellha l-mobbli fil-pussess taghha, tibqa' l-legittimu kontradittur gialadarba qeghda tirraprezenta l-Gvern, li ghaddielha r-responsabbiltajiet li qabel kienu tal-Koporazzjoni[16], u fil-fatt hi tal-Gvern. Kieku ma kienx hekk it-talba tal-attrici zgur li ma setatx tigi ndirizzata fil-konfront taghha. Wiehed ghalhekk ma jifhimx kif il-fatt li hi kumpannija privata jista' jbiddel id-decizjoni li tinghata fir-rigward tal-ewwel eccezzjoni. Fil-fehma tal-qorti ma jkunx hemm konsistenza li wiehed ighid li kieku gie mharrek il-Kummissarju tal-Artijiet jew il-Korporazzjoni japplika l-Artikolu 460 tal-Kap. 12, imma ghaliex Malta Industrial

[15] **V.G. Tiles Co. Limited vs Malta Industrial Parks Limited**, Prim'Awla tal-Qorti Civili (Imhallef L. Farrugia Sacco).
[16] Responsabbiltajiet taht l-Ordinanza dwar il-Kummissarju tal-Artijiet (Kap. 169), l-Att dwar Zgumbrament minn Artijiet (Kap. 228) u l-Att dwar it-Trasferiment ta' Artijiet tal-Gven (Kap. 268):

Parks Limited hi kumpannija privata tal-Gvern il-provvediment ma japplikax.

Hu car li fil-qadi tad-dmirijiet taghha Malta Industrial Parks Limited qeghda taqdi funzjonijiet pubblici[17], in kwantu xogholha hu li tamministra z-zoni industrijali proprjeta tal-Gvern. F'dawn ic-cirkostanzi l-qorti ma tara l-ebda raguni ghalfejn din il-kumpannija ma tikkwalifikax ukoll bhala awtorita pubblika, iktar u iktar meta tqies li hi tal-Gvern. Dan irrispettivament mill-fatt li fl-istatut tal-kumpannija jinghad li hi "*private limited company*".

Mequsja dawn il-fatturi kollha l-qorti hi tal-fehma li l-konvenuta ghandha dritt li tinvoka l-Artikolu 460 tal-Kap. 12.

Ghal dawn il-motivi l-qorti tilqa' l-ewwel eccezzjoni u tillibera lill-konvenuta mill-osservanza tal-gudizzju. Spejjez a karigu tal-attur.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------

[17] F'dan il-kuntest ara sentenza tal-Prim'Awla (Imhallef J.R. Micallef) li nghatat fl-24 ta' Novembru 2010 fil-kawza **Gopinath Venugopal Jeyakrishna Moorthy et vs Chairman Korporazzjoni tax-Xoghol u Tahrig**, fejn gie ddikjarat li l-Artikolu 460 tal-Kap. 12 kien japplika ghall-konvenuta. F'din l-istess sentenza saret ukoll riferenza ghall-kawza **Michael Spiteri et vs Chairman Awtorita tal-Ippjanar et** deciza fit-2 ta' Ottubru 1996 mill-Prim'Awla (Imhallef A. Magri).